

VERSLAG

der Jaarvergadering van „Nederlanda Katoliko”

gehouden op Maandag 25 Mei (2e Pinksterdag) 1931
in 't Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht.

Als de waarnemend-voorzitter, de Heer Damen, om half twaalf de vergadering opent met de Christelijke groet, blijkt deze zeer goed bezocht te zijn. Het aantal aanwezigen kan gevoegelijk worden geschat op ongeveer driehonderd.

In zijn openingswoord verwelkomt de waarn. voorzitter alle aanwezigen, meer in 't bijzonder den Geestelijk-Adviseur Pastoor Poell uit Gemert, wien tevens een woord van dank werd gebracht voor de schoone predicatie even te voren na de H. Mis in de St. Andreaskapel gehouden, en den Zeer Eerw. Magister Doodkorte O.P., die deze H. Mis voor het welzijn van den bond had opgedragen. Gevoelvolle woorden wijdt spreker daarop aan de nagedachtenis van degenen, die ons in 't afgelopen jaar door den dood zijn ontvallen n.l. de Heer Knaapen en Mej. Borret, welke woorden door de vergadering staande worden aangehoord. Na deze mededeelingen van droevigen aard memoreert de voorzitter eenige blijde gebeurtenissen in den bond, namelijk de groote groei van het ledental gedurende het laatste halfjaar en de verkiezing van onzen oud-voorzitter, de Heer P. Heilker, tot lid van het Lingva Komitato. De Heer Heilker wordt namens de vergadering speciaal welkom geheeten, terwijl uiting wordt gegeven aan gevoelens van vreugde en trots, die Nederlanda Katoliko bezielen, nu aan een der leden, die op zulk een innige wijze aan den bond is verknocht geweest en nog is, deze hooge onderscheiding is te beurt gevallen. Spreker wenscht den Heer Heilker bovendien nog geluk met zijn verkiezing tot lid der Provinciale Staten van Noord-Holland, en verheugt zich, dat ook daar het Esperanto een voorspreker heeft gekregen. Nog memoreert spreker het aftreden van den Heer Schendeler, onzen oud-voorzitter en brengt dezen openlijk hulde voor hetgeen deze noeste werker voor onzen bond heeft gedaan, waarna aan den secretaris het woord wordt verleend tot voorlezing der notulen der vorige jaarvergadering. Deze zeer uitvoerige notulen worden ongewijzigd goedgekeurd met een woord van dank aan den samensteller en aan dengene, die de aantekeningen dezer vergadering heeft opgenomen, het oud-bestuurslid de heer F. J. v. d. Burgt.

Daarna krijgt de penningmeester, de Heer Leibbrand het woord tot het uitbrengen van het financieel rapport over 1930, dat na eenige discussie over de schuldkwestie Berger en na eenige mede-

deelingen hieromtrent door het bestuur, onder dankzegging voor het accuraat beheer, wordt goedgekeurd. Het batig saldo bleek te zijn f 22.24.

Het jaarverslag van den secretaris laat daarna het geheele bondsleven in 't afgelopen jaar de revue passeeren. Uitvoerig wordt stilgestaan bij de mutatie's in het bestuur, de redactie en uitgave van 't orgaan, het ledental, de afdeelingen, de actie inzake „Espero Katolika en Katolika Vivo, de directe en indirecte propaganda, het verkrijgen der Koninklijke Goedkeuring, de benoeming der leden van de examen-commissie enz.

Het ledental bleek te zijn gestegen van 650 in 1930 tot 1055 in 1931 een vooruitgang dus van ruim 400 leden of 60 %. Het aantal afdeelingen nam toe met 7, n.l. Arnhem, Amsterdam, Roelofarendsveen, Reusel, Kerkrade, Maastricht en Gemert, terwijl we er één verloren, n.l. Oudenbosch, zoodat het aantal aangesloten afdeelingen thans 26 is.

Het jaarverslag, dat gewaagt van een „Sturm und Drang"-periode, sluit met de woorden: Naar de tweeduizend leden, zij ons allen een nieuwe leuze! Dit jaar nog! Wij willen! Het moet! Welke woorden door de vergadering met een krachtig en langdurig applaus worden onderstreept.

De voorzitter poogt daarop met een hartelijk woord van dank den secretaris in 't gevele te komen, maar het tegenovergestelde gaat den secretaris toch nog beter af.

De Heer Leibbrand brengt daarna de begrooting over 1931 uit, welke na eenige vragen en antwoorden wordt aangenomen.

Het nazien der rekening en verantwoording van den penningmeester wordt opgedragen aan de afd. Roosendaal, die deze opdracht accepteert.

Aan de orde is daarop de bestuursverkiezing zoowel als de pauze.

Besloten wordt, dat de stemgerechtigde afgevaardigden, nog wat na zullen blijven, terwijl de rest der aanwezigen naar de koffiekamer vertrekt ter versterking van den inwendigen mensch.

De uitslag der verkiezing is dan als volgt:

Herkozen de drie aftredende bestuursleden n.l. de Heer Damen, Pater Preller en Mej. Beek en gekozen de Heeren Roelofs, Korting en Penders.

Als na de pauze de vergadering wordt heropend komen de voorstellen aan de orde.

Voorstel 1 (Eindhoven) is reeds vóór de pauze door de afgevaardigde van Eindhoven terug getrokken, na gedane inlichtingen door den voorzitter.

Voorstel 8 (Tilburg) veroorzaakt een levendige gedachtenwisseling en wordt na stemming met 46 tegen 8 stemmen verworpen.

Inmiddels is het stembureau klaar gekomen met de uitslag der

voorzittersverkiezing. Uitgebracht zijn 47 stemmen, die zonder één uitzondering de naam Damen vermelden, waarop de waarnemende voorzitter hetzelfde doet, wat de secretaris reeds vóór hem had gedaan, hij zwicht. De vergadering uit haar instemming met deze uitslag door een schier eindeloos applaus.

Voorstel 9 (Utrecht) geeft den leden der examencommissie gelegenheid meerdere inlichtingen over de waarschijnlijke toekomst der examens te doen, waarbij de nadruk blijft gevestigd op het voornemen der examencommissie om voorloopig noch in de samenstelling, noch in de regeling der examens eenige verandering te brengen, vooral in verband met een uitlating kort geleden door den Rijksgecommiteerde Dr. van Swaay gedaan, met welke inlichtingen de afd. Utrecht genoegzaam neemt.

Het complex voorstellen 2 tot en met 6 wordt gelijktijdig behandeld en vindt zijn eerste bestrijder in den voorzitter, die daarna door andere sprekers op enkele punten meer in 't bijzonder nog wordt gesteund. De wenschelijkheid van een censuur op Esperanto-literatuur blijft echter bestaan en het bestuur krijgt opdracht zich daarover te verstaan met „Boekenschouw”. Frater Wigbertus vestigt nogmaals de aandacht op de productie van specifiek katholieke boeken en vindt zijdelings nog even de gelegenheid Espero-Katolika en Katolika Vivo aan te bevelen.

De vertegenwoordigers van Eindhoven en Tilburg, de voorstellers, nemen met het te berde gebrachte genoegzaam, waarna punt 9 van de agenda: „het orgaan”, in bespreking komt. De Heer Haenen blijkt echter eenige dagen tevoren als redacteur te hebben bedankt, hetgeen een oogenblik een minder aangename situatie schept. Na eenig over en weer blijkt, dat er ernstige misvattingen hebben plaats gehad. De beide partijen blijken echter overeenstemming te kunnen bereiken. Toegezegd wordt het orgaan in overeenstemming met de finantieele toestand gelijken tred te doen houden en na toezegging van eenige extra pagina's voor het eerstvolgend orgaan, zwicht, naar het voorbeeld van secretaris en voorzitter, ook de redacteur.

Daarop wordt er letterlijk met geld gesmeten en een collecte met open schaal, georganiseerd onder de leuze: „Smeed het ijzer als het heet is”, brengt in een oogwenk de som van bijna f 60.— op, ter delging der schuld en uitbreiding van 't orgaan.

Inmiddels is de stemming der vergadering op een zeer hoog plan gekomen, hartelijke en welgemeende woorden worden van elke zijde geuit, terwijl de algemeene beschouwingen, hoewel jammer genoeg te kort, nog diverse gezichtspunten openen. Met een schoone peroratie van den Heer Brouwer nadert het einde.

De voorzitter dankt de afdeling Utrecht en in 't bijzonder Mej. W. A. M. van Dijk voor de getroffen voorbereiding en regeling en sluit daarop om half zeven deze uitmuntend geslaagde en naar

we allen hopen vruchtbare 18e jaarvergadering van Nederlands
Katholiek met den Christelijken groet.

J. H. WESTEN, Secretaris.

KORTE NABETRACHTING.

Derde perron Utrecht C.S. Sta te wachten op den sneltrein van 19.28, die mij naar de „Koekstad” moet terugbrengen. Drommen menschen, meest jonge in vacantie-kleeding.

Daar doe ik opeens de ontdekking, dat 't prachtig zomerweer is geweest vandaag.

Daarom zooveel knapzakken, sportbroeken, kniekousen, veldflesschen hier bijeen!

Stumper die ik ben, 'k heb immers den geheelen dag in een vergaderzaal gezeten!

'k Heb toch natuur gezien!

'k Heb een schoone blauwe lucht zien koepelen over onze bond. En dan de „Zon”!

'k Heb gestaard naar de horizon en naar al die nieuwe verten die opengingen vandaag!

'k Heb ook zien botten en bloeien, net als deze pic-nickers hier op 't perron!

Maar ik heb meer nog gezien dan zij: 'k Heb velden gezien, wit van de oogst, met maaiers erin!

Die maaiers waar gij, vrienden van deze jaarvergadering!

Houdt moed! Houdt stand!

Twee duizend!!!

Weet ge het nog!!!!

J. H. WESTEN.

EXAMEN COMMISSIE.

Door het Hoofdbestuur van N. K. zijn onderstaande leden voor dit jaar benoemd in de examencommissie.

Examinatoren: P. Heilker, Hoofddorp; Pater Call. Preller, O.P., Rotterdam; Frater Wigbertus van Zon, Reusel; H. Damen, 's-Hertogenbosch.

Plaatsvervangers-examinatoren: Zuster Thérèse, Raamsdonk; Frater Florianus, Maastricht; J. Korting, Eindhoven; P. v. d. Vijver, Geldrop; A. v. Straaten, Nijmegen; F. Marreevee, 's-Gravenhage; Sino v. d. Wielen, Nijmegen; Sino Alders-Backers, Haarlem; Fino A. Beek, Bussum; Fino Thecla Flint, Hoensbroek.

Zoowel het aantal examinatoren als dat der plaatsvervangers is uitgebreid in verband met het grooter aantal candidaten.

DE KONINKLIJKE GOEDKEURING OP ONZE STATUTEN.

Op 7 Mei j.l. ontving het secretariaat bericht van den Minister van Justitie, dat de gewijzigde statuten van N. K. d.d. 5 Mei Koninklijk zijn goedgekeurd. Deze statuten en het huishoudelijk reglement zullen zoo spoedig mogelijk in druk verschijnen en aan de leden worden toegezonden.

J. H. WESTEN, Secretaris.

Afd.: Gemert.

OPRICHTINGS VERGADERING.

Vergadering van Woensdag 29 April 1931 namiddag 8 uur. Aanwezig was o.m. de Zeer Eerw. Heer L. Poell, Geest. Adv. van „Nederlands Katholiek”, die de vergadering presideerde. Spreker wees op het Esperanto als wereld-hulptaal en sprak de beste wenschen voor den groei en bloei der afdeeling Gemert.

Spreker droeg daarop de leiding over aan den ijverigen propagandist den Heer J. C. Ermers, welke het initiatief tot deze bijeenkomst genomen had; die bij een woord van dank voor de trouwe opkomst een woord van waardeering richtte aan den Zeer Eerw. Heer Pastoor Poell, die zijn sporen op dit gebied reeds heeft verdiend.

Uit voorgaande en verdere besprekingen bleek dat alle aanwezigen enthousiast waren voor Esperanto en werd de afd. opgericht onder den naam: Per Esperanto al Dio", met aanvankelijk 17 leden. Waarna bestuursverkiezing plaats vond. Gekozen werd: Voorzitter J. C. Ermers; Vice Voorzitter M. Punsen; 1e Secr. M. Ramsteijn; 2e Secr. J. H. Bouten; Penm. Chr. v. Schijndel; Bibliothecaris Th. Jonkers; welke alle de hun toegewezen functie aanvaardden.

Tot afgevaardigde naar het in Utrecht te houden congres werd aangewezen Th. Jonkers.

Na verdere besprekingen waarbij o.m. bepaald werd om eens per maand te vergaderen, sloot de Voorzitter circa 10 uur deze geanimeerde vergadering met den gebruikelijken groet.

Gemert, 9 Mei 1931.

De Secretaris M. RAMSTEIJN.

HOE DE DOMME MASSA VOORGELICHT WORDT.

In No. 26 (8 Mei) van „De Lach” komt de volgende wijsheid voor:

WIST U DAT?

Jarenlang hebben 9 kunstmatige „wereld”-talen er naar gestreefd om erkend te worden — Volapuk, Esperanto, Spelin, Mondolingue, Universala, Kosmos, Novilatin, Idiom Neutral en Ro — maar geen ervan heeft eenige noemenswaardige vordering gemaakt.

Neen, dat wist ik inderdaad niet.

Maar de redactie van bovengenoemd blad blijkt er heelemaal niets van te weten.

Zij weet niet, dat er alléén in ons kleine landje meer dan 30.000 Esperantisten zijn.

Zij weet niet, dat er 324 probeersels zijn om een wereldhulptaal in elkaar te zetten en niet slechts 9, zooals zij schrijft.

Zij weet niet, dat er al meer dan 9000 werken in Esperanto verschenen zijn.

Zij weet niet, dat er schier geen gehucht in ons vaderland is of A.D. 1931 wordt er minstens één Esperantist gevonden.

Zoo zouden wij door kunnen gaan.

Helaas zijn er tienduizenden Nederlanders, vooral jonge mensen, wier lijfblad „De Lach” is.

Zij lezen geen enkele courant op godsdienstig, politiek of maatschappelijk gebied.

Zij komen nooit in een kerk, bezoeken na hun 14 jaar nimmer meer een school en zouden voor geen geld ter wereld een goed boek lezen.

Al hun wijsheid op elk terrein des levens putten zij uit „De Lach”, die zij ééns per week voor één dubbeltje koopen.

Daaruit weten zij dan nu ook, dat Esperanto een der 9 kunstmatige „wereld”-hulptalen is, die géén noemenswaardige vordering heeft gemaakt.

Gelukkig, dat Esperantisten mensen zijn, die meer weten, meer lezen en harder werken en dat speciaal de lezers van ons blad, De Katholieke Esperantisten, betere voorlichting genieten.

Dit simpele berichtje zij voor ons een spoorslag trouw op onze post te staan en de verbreiding van „nia kara lingvo” nog krachtiger ter hand te nemen.

Dordrecht, Meimaand 1931.

JOH. BROEKHUIJSEN.

ESPERANTO-LIBREJO JOH. BROEKHUIJSEN, DORDRECHT.

Gaarne wijden wij eens een enkel woord aan bovengenoemde zaak, wier eigenaar niet slechts een trouw adverteerder van ons blad is en als zoodanig den steun der lezers en koopers verdient, maar tevens een goed Esperantist tracht te zijn en bovendien de Katholieke Esperanto-beweging een warm hart toedraagt.

Meermalen leverde hij (zooals b.v. in dit No.) gratis bijdragen terwijl hij U als „samideanoj” volgaarne helpen wil met prospectussen, catalogi, zichtzendingen, het verstreken van prijsopgaaf en alle gewenschte inlichtingen.

Daar hij zelf bestuurslid is van N. P., onze christelijke zuster-organisatie, zijt ge steeds gewaarborgd, géén verkeerde lectuur, ook op Esperanto-gebied van hem te zullen betrekken.

Wij kunnen hem dan ook met volle vrijmoedigheid onzen lezers aanbevelen.

HOE STAAT HET MET „ESPERO KATOLIKA“?

Van verschillende zijden wordt mij gevraagd: Hoe zit het nu? Zal „Espero Katolika“ niet meer verschijnen, en krijgen we voor ons geld nu alleen „Katolika Vivo“?

Beste Vrienden, een afdoend antwoord kan ik op 't oogenblik nog niet geven, wijl ik zelf dit nog niet van Pastro Ramboux heb ontvangen. Ik durf echter het schrijven van dit stukje niet langer uitstellen, want dan komt het misschien niet meer in het Juni-nummer, en mij dunkt, de abonné's moeten toch eenig antwoord hebben. Ziehier dan:

Dank de mooie propaganda, die de secretaris van onzen Bond „Nederlanda Katolika“ gemaakt heeft, zijn er heel wat nieuwe abonné's bijgekomen, maar toch kwamen we bijlange niet aan het getal, dat Pastro Ramboux als minimum-eisch stelde.

Zal daarom de uitgave van E.K. ophouden? Ik denk van niet, en heb daarvoor twee redenen.

Ten eerste vroeg hij mij een artikel voor „Espero Katolika“ om de leden van IKUE in te lichten omtrent de congresplannen. Dit artikel heb ik geschreven. Ik wil hier wel vast uit de school klappen, en mededeelen, dat het Hoofdbestuur besloten heeft, dit jaar geen congres te houden, en de Algemeene Vergadering van IKUE te doen plaats hebben in Augustus te Eindhoven. In Juni en Juli en Augustus, daaraan voorafgaande zal Pastro Font Giralt eene rondreis maken door Europa, om in de verschillende landelijke bonden de propaganda te steunen en leiding te geven, zoo noodig, aan de organisatie. Hij zal daarbij ook zooveel mogelijk van de radio gebruik maken.

Ten tweede schreef mij Pastro Ramboux over nieuwe maatregelen om het verlies van abonné's te voorkomen. Hij gelooft, dat dit meest gebeurt door slordigheid, wijl men vergeet, z'n abonnement te betalen. Het plan bestaat nu, op den 15den der maand kwitanties per post te doen aanbieden, wanneer het abonnement, dat vervalt, niet voor dien datum betaald is. Het verschuldigde wordt dan echter met 15 cent voor inningskosten verhoogd (dus f 3.65 in plaats van f 3.50).

Uit deze twee feiten besluit ik, dat E.K. zoo spoedig mogelijk weer zal verschijnen, al zal het dan niet halfmaandelijks zijn. Dat we het de twee laatste maanden niet ontvingen, vindt ook mede zijn oorzaak in het overbrengen der administratie- en redactie-bureaux naar een ander adres.

Vrienden, houdt moed, en... maakt propaganda!

P. A. SCHENDELER.

Hoewel „Espero Katolika“ intusschen weer verschenen is, meenden wij dit stukje van den Secretaris van I.K.U.E. toch te moeten plaatsen.

H.H.

CENTRALE ESPERANTO PROPAGANDA COMMISSIE

ONS EERSTE LUSTRUM

De Esperanto Dag op 11 en 12 Juli 1931

De Centrale Esperanto Propaganda Commissie, samengesteld uit zes Esperantisten n.l. drie van de Neutrale- en drie van de R.K. plaatselijke verenigingen is in 1926 hare werkzaamheden begonnen.

Omvangrijke propaganda werd gevoerd op elk terrein. Een voor- naam onderdeel der propaganda was en is het uitgeven van populaire, hoogst doelmatige, uitvoerige en toch goedkoope schriftelijke Esperanto leergangen. Hieraan namen in vijf jaren reeds meer dan 20.000 cursisten deel. Twee miljoen mooie propaganda circulairen (waarvan vele in driekleurendruk) zijn in het land door post en dienstverrichting huis aan huis verspreid. 10.000 groote reclamebiljetten werden in de steden opgehangen en vele omvangrijke advertenties en tallooze artikelen werden door onze commissie in de bladen geplaatst. Met voldoening mogen wij terugzien op vijf jaren arbeid, uitsluitend verricht in vrije uren. Het aantal Esperantisten en werkers voor onze mooie beweging groeit met den dag en wij voelen er behoefte aan ons **Eerste Lustrum** te vieren met **alle Esperantisten en allen** die voor ons idee voelen.

Esperantisten! houdt Zaterdag 11 en Zondag 12 Juli vrij voor Nijmegen! Wij hopen U een paar onvergetelijke dagen te bezorgen. (Wie Zaterdag niet komen kàn, kome Zondagmorgen nog!)

12 Juli zal 's middags per extra trein een excursie gemaakt worden naar het „Esperanto Hejmo" te **Arnhem**, alwaar het Esp. feest besloten wordt. Ook de Esperantisten uit Cleve, Emmerik, Keulen enz. zullen komen. De beste Esp. sprekers zullen het woord voeren, enz. enz.

Voor deze gelegenheid wordt door ons samengesteld een buitengewoon programmaboek (jubileumboek) dat tevens een blijvend „handboek" voor Esperantisten zijn zal!

Het blijkt dikwijls, dat er in ons land groote behoefte bestaat aan een goed. uitvoerig handboek voor Esperantisten. Ons jubileumboek zal in deze behoefte voorzien! Wij zullen hierin schrijven over alles wat een Esperantist weten moet; over propaganda, examens, verenigingsleven, Esp. geschiedenis, enz. Het zal rijk geïllustreerd zijn en alle adressen bevatten die een Esperantist kan noodig hebben. Het zal voorts inhouden een reeks artikelen van de meest bevoegde schrijvers, o.a. over Esp. en onderwijs, handel, verkeer, wetenschap, litteratuur, wereldvrede, radio, politie, int. congressen, enz. Het boek wordt keurig uitgevoerd en typografisch uitstekend verzorgd in groot formaat. De prijs bedraagt 50 cents per exemplaar. (+ 10 cents voor porto) te zenden aan onzen penningmeester H. de Lepper, Voorstadlaan 187, Nijmegen, post-rekening 104463.

Als men in het bezit is van dit boek, dat ieder Esperantist zijn leven lang bewaren zal, heeft men vrijen toegang tot onzen Landdag.

Zooals bekend, worden voor onze lessen van den bekenden Esperanto cursus, geen advertenties aangenomen. Voor bovengeschreven boek maken wij echter een uitzondering. Wij meenden dat hierin wél advertenties behooren voor te komen. Wij vragen daarom advertenties van: uitgevers, boekhandelaren, bladen, bonden, inrichtingen, cursusleiders, onderwijzers, gemeentebesturen. (vreemde-lingenverkeer), sollicitanten, vraag en aanbod, groote firma's en verder alle soorten andere geschikte advertenties.

De prijs bedraagt: voor heele blz. (groot formaat, typografisch uitstekend verzorgd en oplage van tenminste 3, wellicht 5000 of meer) f 20.—, halve blz. f 12.50 en 1/4 blz. f 7.50. (Te voldoen aan onzen penningmeester H. de Lepper, Voorstadlaan 187, Nijmegen, postrekening 104463. Aan dit adres tevens den tekst der advertenties zenden zoo spoedig mogelijk.

Esperantisten, cursisten en alle Esperanto vrienden, werkt mede aan het welslagen van ons Esp. feest en aan het welslagen der uitgave van dit groote en onmisbare boek. Zendt zoo spoedig mogelijk 60 cents per giro of postwissel en vermeldt op de strook: „Jubileumboek”. U ontvangt het dan begin Juni a.s. franco thuis. Wij rekenen dan ook op Uwe komst bij onzen Landdag. (Denkt ook om advertenties!) Echter moeten alle Esperantisten, ook al zouden zij niet aanwezig kunnen zijn, ons boek bezitten! Allen hebben dat noodig!

Esperantisten, op naar Nijmegen.

De Secretaris,
A. H. JANSEN.

PROFICIAT, MINREGIONO!

't Is reeds meer dan 'n half jaar geleden, dat 'n collega m'n aandacht vertigde op 'n mooi artikel over Esperanto, verschenen in het „Haagsch Maandblad”. Onmiddellijk heb ik me toen die aflevering (‘n boekdeel van pl.m. 120 bladzijden) aangeschaft, en vond daarin het opstel van Dr. Dominicus onder den titel „Zal Esperanto de oplossing brengen?” De overtuiging, die uit die regels sprak, de massa feiten, — waaronder van zeer recenten datum, — die daar werden gememoreerd, deden bij mij den wensch opkomen. Jammer, dat het hier gebodene onder de oogen komt van betrekkelijk weinigen, en juist de „massa”, die we noodig hebben, er onkundig van blijft.

Dezelfde Dr. Dominicus zou volgens den Kath. Radio Gids op 20 Maart, over Huizen, dus toen kortegolf-zender, een lezing houden over: „De waarde van Esperanto uit maatschappelijk en opvoedkundig oogpunt”. Voor Esperantisten dus in de eerste plaats

een onderwerp, dat hen moest interesseeren. Daar de uitzending over de 298M.=golf plaats vond, was de Mijnstreek uitgesloten. „Minregiono” wilde toch die lezing kennen; ze vroeg ze toen, reeds vòòr 20 Maart aan Dr. Dominicus, met verlof, dat gaarne gegeven werd, het daar gesprokene in 'n brochure vast te leggen, om deze te verspreiden bij duizendtallen. Deze brochure onder den titel „De waarde van Esperanto uit opvoedkundig en maatschappelijk oogpunt” heb ik nu voor me. En wat blijkt nu? Dat m'n wensch is vervuld, en wat het „Haagsch Maandblad” me bood, nu onder het bereik is gekomen van iedereen! Wat heeft hier onze ijverige club „Minregiono” een prachtig en practisch werk vericht! Voor den luttelen prijs van 10 cent + 1 cent voor porto krijgt men hier een boekje, dat door eene in de puntjes verzorgde technische uitvoering een lust is voor de oogen, en waarvan iedere bladzijde een hamerslag is, die door de meest harde schedels de overtuiging zal doen binnendringen, dat Esperanto meer is dan een liefhebberijtje, meer dan een kruiswoordraadsel, meer dan gevaarloos tijdverdrijf, meer dan een middel om kinderen bezig te houden: dat Esperanto is 'n waarachtig cultuurbelang voor onzen tijd, en voor den geloovige: eene heerlijke gave Gods, aan het menschdom geschonken op den juisten tijd!

Maar dan is het voor ons, katholieke Esperantisten, ook niet genoeg, met 'n fijn sigaartje in de mond in 'n gemakke ijken stoel te gaan zitten genieten van 'n aardig Esperanto—romannetje, meenende daarmee „unsre Schuldigheid getan zu haben” in de propaganda van onze wereldtaal, latende het overige werk aan 'n handjevol voormannen. Neen, duizendmaal neen! We moeten de straat op, en het verkondigen, wat Dr. Gerlach Royen zoo fier en frank verkondigt in zijn inleidend woord van zijn brochure: Esperanto heeft dè toekomst.

Naast Dr. Dominicus, die zoo belangeloos zijne lezing afstond, zijn wij onzen geleeden samideano, wiens benoeming tot lid van de Koninklijke Academie van Wetenschappen ons allen zeker dezer dagen met zekeren trots vervulde, dankbaar voor zijne inleiding, waarvan reeds alleen het zinnetje „Intusschen zal geen taalkundige, die zijn tijd begrijpt, kunnen sraande houden, dat Esperanto een ijdele utopie is gebleken”, meer dan de prijs der geheele brochure waard is. En aan „Minregiono” een hartelijk proficiat voor het werk, dat ze hier heeft gepresteerd.

Rest nu alleen nog de daad van den samideano in z'n luien stoel, bestellen bij tientallen, opspringen, de straat op, en verspreiden. Mogen spoedig bij duizendtallen de exemplaren door ons land vliegen, opdat herdruk op herdruk noodzakelijk blijke. Dat zal de schoonste belooning zijn voor allen, die er aan meewerkten. En deze belooning verdienen ze ten volle!

P. A. SCHENDELER.

'N HOOGHE ONDERSCHIEDING.

Pater Dr. Gerlachus Roijen, O.F.M. te Heerlen, werd benoemd tot lid der Koninklijke Academie van Wetenschappen.

Daar deze groote taalgeleerde, geestelijk adviseur is van „Minregiono” en voor onze afdeeling niet alleen interesse toont op geestelijk gebied, maar ook onze internationale=taal=beweging met zijn groot gezag gaarne steunt, getuige nog zijn inleidend woord bij de brochure van Dr. Dominicus, is deze zoo hooge onderscheiding ook van niet geringe beteekenis voor onze R. K. Esperanto=beweging.

H. H.

DE BROCHURE VAN DR. DOMINICUS.

Met meerdere tientallen tegelijk wordt de brochure gevraagd. Enkele R.K. afdeelingen bestelden reeds een flink aantal. Ook van andere zijde gaf men in dit opzicht daadwerkelijk blijk van belangstelling. „Fine Ĝi Venkos”, Den Haag, bestelde 100 stuks om deze als propagandamiddel, natuurlijk kosteloos te verspreiden. Dat is de manier!

Het kan niet anders, of met dit boekje, zoo keurig van inhoud en uiterlijk, is onze Esperanto=beweging ten zeerste gediend, als het nu maar onder de menschen komt. Men zij dus actief, de secretarissen der afdeelingen, maar vooral ook de leden individueel.

Velen zijn er nog, die blijkbaar een afwachtende houding aannemen; hiervoor is geen enkele grond aanwezig; de prijs toch allerminst, die 10 cent + 10% portokosten bedraagt.

Men talme dus niet langer. De secretaresse van Minregiono, Mej. J. Savelbergh, Heerlen, Geleenstraat 22, wacht op Uw order!

HAENEN.

1e OFICIËELE REGIONTAGO

gehouden op Zondag 19 April 1931, te HAARLEM.

Omstreeks 3 uur waren een 50=tal R.K. Esperantisten uit de afdeelingen: Haarlem, Amsterdam, Bussum, Leiden en 's-Gravenhage bijeen in een zaal van Café Brinkman op de Groote Markt. Afwezig was de afd. Wormerveer en de Heer Marvee als vertegenwoordiger van het Hoofdbestuur.

De middagvergadering had een huishoudelijk karakter en werd geleid door den Heer J. J. Smit uit Voorschoten. Hoofdschotel: Vaststelling Reglement. Toen de Voorzitter om half 5 de vergadering sloot, was het bestaan van K.R.E.K. (Kat. Regiona Esperanto Komitato) een feit geworden.

Door het slechte weer moest het gezamenlijke uitstapje naar Groenendaal vervallen. In verschillende groepen zochten de Esperantisten hun heil in de stad. Zeker zal in de diverse restaurants menig woordje Esperanto gesproken en gehoord zijn.

's Avonds om half 8 begon de gezellige avondbijeenkomst. De Haagsche Voorz. de Heer P. M. Brouwer sprak *over* Esperanto. De Leidsche Voorz. de Heer F. J. v. d. Meijde sprak *in* Esperanto. Daarna volgde een tooneelstukje „la Urseto” voorgedragen door enkele leden van de Leidsche afdeling.

Een en ander werd afgewisseld door Esperantoliederen, terwijl de aanwezigen ook nog genoten hebben van pianomuziek en enkele solozangnummers door een tweetal dames, dat een dankbaar applaus mocht ontvangen. Om half 10 gingen de aanwezigen voldaan stationwaarts na een „elkora Ĝisrevido”.

P. M. BROUWER,
voorl. Secretaris.

LA EĤO DE KUIKLANDO.

La verda flago flirtadis la tutan tagon, la facado faris grandlitere: *bonvenon*.

Enirinte ni ekvidis la salonon konvene ornamitan per Esperanto-emblemoj inter kiuj sur la podio la Kuiklanda standardo kun portreto de Dro. Zamenhof, plus „Katholieken leert Esperanto” kaj bela ŝildo: „pli alten al Dio.”

Ĉeestis pli ol 70 personoj inter kiuj moŝto Dekano, subpastro de Visser kaj kelkaj fratuloj. Amiko v. Weerhorst (Nijmegen) venis jam la kvinan fojon al Cuijk kun De Lepper kaj aliaj samideanoj.

Sro v. Heereveld, vilaĝestro de Hedikhuizen prezidis la lastan fojon. Li komencis duone en Esperanto, duone nederlandlingve, li alvokis bonvenon al ĉiuj kaj promesis kvankam estonte li restadis aliloke ĉiam tamen rememori la laboron por Esperanto en Kuiklando faritan, precipe de Pro. Severijns, — ankaŭ laŭpove li kunhelpos la antaŭan iradon de la bela kaj utila Esperanta movado.

La muziko resonigis: Kalif de Bagdad. La sekretario legis kaj klarigis alvenintajn leterojn, i.a. de Fro. Wigbertus van Zon, Pro. Poell, precipe oficialan dokumenton de la ĉefestraro, kiu laŭdas la Eĥo (n) pro la persista, meritplena daŭrigo de la klubo dum 21 jaroj malgraŭ la grandaj malhelpoj. La sekretario faris komenton dirante: „tro malmultan sukceson ni havis ĉar la Kuiklandanoj *ne* volas lerni la facilan Esperanton kaj preferas la ne-sufiĉan lernadon de la malfacilaj lingvoj: franca, germana kaj angla.

Post la notuloj de nia 20a resume donitaj la kaso estas kontrolita: enspezoj f 149,48, elspezoj f 127,08.

Dume la katolika mondhimno = ludita kaj kantita.

La jarraporto de la sekretario estis akurata kaj pliŝoje ironia, moka kaj sarkasma. Ni notis ke en Kuiklando oni alportis la lakton al la du pudrofabrikoj tiel ke por la Esp.-kaĉo preskaŭ nenio restadis kaj glutigi Esp. *on* per kaĉkulero estas io nebla.

Por la estraro estas reelektitaj sro. Willemborg kaj sro. P. Arts, du novajn kandidatojn la estraro povos elekti.

Sekvis nun la parolado de sro. Driessen (Utrecht), la 1a prez. de la Eĥo (1910-1920). Talentplene li vidigis ke internacia lingvo fariĝis necesa, ke la latina lingvo troviĝis ne taŭga, ke aliaj lingvoj ankaŭ ne estas uzablaj, ke nur Esperanto povos internacie plenumi la rolon de helplingvo, ĉar ĝi estas facile lernebla kaj jam nun funkciadas multloke tra la mondo. Do Esp., nur Esp. Aplaudu sekvis.

La prez. dankis pro la instrua argumentado kiu daŭradis pli ol tri kvaronojn.

De kvin studentoj, Nimegen, estis skribe prezentitaj kvin antaŭjuĝoj kaj sro. v. Weerhorst ilin kontentige forigis tiel ke oni miris pri lia lingvoscienco kaj lia scipovo por debati.

Fine sro. v. Heereveld faris sian adiaŭon. Li dankis sron. Driessen, 1an prezidanton de la Eĥo, sron. v. Weerhorst, pro ilia seninteresa kunhelpo. Li diris ke Pro. Severijns meritis specialan laŭdon pro lia senĉesa klopodado por la Esperanto-idealo. Li deziras ke la Pro. povos sperti pli da interespremo en Kuiklando kaj fermis per la kristana saluto.

Por laŭdi nian eksprezidanton ĉiuj tutkore kantis: „Longe li vivu!”; ni tamen ege sentis ke granda apogo mankas estonte al nia Kuiklanda klubo. Ni tamen fidas je helpo de Dio.

Zondag 1 Maart j.l. herdacht de 's-Gravenhaagsche Roomsche Katholieke Esperantisten Vereeniging „Por Dio kaj Eklezio” haar 12½ jarig bestaan, hetwelk voorloopig is gevierd door een H. Mis, opgedragen in de kapel van de Eerwaarde Broeders in het Westeinde, door haar Geestelijk Adviseur Kap. J. P. Bik, waaronder algemeene H. Communie.

In hotel Deijers vereenigden zich daarna bestuur, Geestelijk Adviseur en leden aan een gemeenschappelijk ontbijt. De feeststemming werd verhoogd door de kernachtige speches van diverse sprekers. Het persbureau Matla maakte van de aanwezigen een goed geslaagde foto. Het was slechts noode dat wij onze ochtendbijeenkomsst beendigden. De, in verband met dit koperen feest te geven feestavond, zal na de vasten plaats hebben.

J. C. M. BRANTENAAR.

Sekretariino.

(Vertraagde plaatsing. Red.)

LA KRUCO EN LA VERDA STELO.

UTRECHT.

Deze vereniging hield haar 2e jaarvergadering. Het jaarverslag van de sekretaressse gaf reden tot tevredenheid. Het ledenaantal bleef vrijwel gelijk, een vijftal leden, opgeleid door de vereniging slaagden allen. De jongste dezer (een 14 jarige) verdiend een ekstra woord van lof. Nu is weder een nieuwe kursus begonnen,

waaraan o.a. door enige Eerw. Zusters wordt deelgenomen. 't Is voor de vereniging een vreugde, dat ook de Religieuzen in Utrecht eindelijk belang gingen stellen in Esperanto. Aangezien reeds eerder in Utr. pogingen in 't werk gesteld waren een R.K. Esp. vereniging op te richten, pogingen die evenwel geen blijvend resultaat hadden, brachten de eerste jaren meer dan gewone zorg. Nu uit alles blijkt, dat ook in Utrecht de Esperanto gedachten onder katolieken steeds meer veld wint, ziet de katolieke Ver. steeds hoopvoller de toekomst tegemoet.

Het verslag van de penningmeester sloot met een klein batig saldo. Al is 't maar klein we zijn tevreden.

De aftredende voorzitter, de Heer Verschuur, werd herkozen. Inplaats van de aftredende penningmeester, de Heer Kruiper, die zich niet meer beschikbaar stelde, werd gekozen Mej. v. d. Woude.

Door de Voorzitter werd een woord van dank gebracht aan de Heer Kruiper, die in de moeilijke eerste jaren der vereniging, mede door zijn werkzaamheid en propaganda, deze tot bloei zag komen en gaarne toezegde een ijverig propagandist van de Esp. beweging te zullen blijven, in 't bizonder waar dit samengaat met de belangen van de Utrechtse R. K. Esperanto Vereniging: „La Kruco en la Verde Stelo”.

S.

ESPERANTO PERSDIENST!

De geachte lezeressen en lezers zullen zich dit keer weer eens tevreden moeten stellen met wat cijfers, omdat wij de ons beschikbaar gestelde ruimte wenschen te benutten voor meer algemeene mededeelingen.

Wat onze statistiek betreft kunnen wij mededeelen, dat de maanden Maart en April de volgende cijfers toonen. Maart 68 bladen met 181 berichten, April 51 bladen met 119 berichten. Alweer niet onbevredigend.

Bij de artikelen zijn er meerdere die aanleiding geven tot een breedvoerige bespreking, maar de plaatsruimte laat zulks niet toe. Misschien dat in de toekomst onze dienst nog wel zoo uitgebreid wordt, dat onze verslagen afzonderlijk bijgevoegd kunnen worden. Voorloopig is dit echter nog toekomstmuziek.

Thans vragen wij uw bijzondere aandacht voor hetvolgende.

Zooals algemeen bekend mag worden verondersteld. is onze dienst aanvankelijk zoodanig ingericht, dat een legertje van correspondenten een gedeelte van ons werk voor hun rekening namen. Dit systeem hebben we een paar jaar volgehouden en het was vooral ondergeteekende, die er steeds met klem op aandrong het aantal correspondenten uit te breiden. Edoch, het resultaat was niet bijster bevredigend. Het zenden der berichten aan correspondenten met het

verzoek de berichten in hun plaatselijke bladen te doen opnemen, heeft niet dat succes gehad, wat wij er van verwacht hadden.

Wij meenden, dat persoonlijk contact met de redacties der bladen een goede uitwerking zou hebben. Echter is ons in den loop der twee achter ons liggende jaren gebleken, dat dit systeem niet het meest practische was.

Een der groote moeilijkheden was wel het gelijktijdig verzenden der berichten. Door verscillende omstandigheden was het noodzakelijk, steeds een paar dagen speling te houden met het laten opnemen.

Voor een goede gang van zaken leek het ons niet wenschelijk, deze regeling te handhaven. Er waren nog wel enkele andere oorzaken, die ons bewogen hebben met de oude werkwijze te breken, maar bovegenoemde is wel de voornaamste.

Toen dan ook de Gazetarkomisiono, samengesteld uit de heeren Frato Wigbertus van Zon, H. W. Alings en ondergeteekende' onlangs eens bij elkaar kwamen om het wel en wee van den dienst te bespreken, werd eenparig het oordeel uitgesproken, de berichtgeving over een andere boeg te gooien. Besloten werd dan ook, voortaan rechtstreeks van uit het secretariaat de mededeelingen aan de bladen te zenden. Te dien einde hebben wij de redacties per brief er van in kennis gesteld en hen verzocht onzen dienst op voet van gelijkheid te willen behandelen met de persbureaux Vaz Dias enz.

We kunnen tot onze tevredenheid mededeelen, dat we daarmede al eenig succes hebben gehad. Een der grootste dagbladen, die naar wij weten nogal sceptisch gestemd was ten opzichte van Esperanto, heeft uit een geschriftje dat wij ter kennismaking toezonden, zelf copy gemaakt. Dat is o.i. een bemoedigend teeken.

Of deze regeling nu de juiste is, zal moeten blijken. Wij vertrouwen er op, dat onze dienst zich hoe langer hoe meer zal uitbreiden, maar dan moet er ook van alle zijden toe worden medegewerkt en aan die medewerking mankeert nog wel iets. Dat ervaren wij den laatsten tijd weer al te vaak. Waarom dan toch maakt niet iedere organisatie gebruik van onzen dienst? Hoe meer berichten de pers van den Esperanto persdienst ontvangt, hoe sterker onze positie bij die pers wordt.

Onze dienst *moet* een erkend persbureau worden. Het kan, daar zijn we ten volle van overtuigd, maar dan moet de *geheele* Esperantobeweging in Nederland beginnen met onzen dienst te erkennen als het eenige lichaam tot publicatie van *algemeene* berichten.

De prettige samenwerking die thans bestaat tusschen onzen dienst en de daarbij aangesloten organisaties is een waarborg voor een goede functioneering. Een ieder zorge er dan ook voor, dat die functioneering *nog* beter wordt.

Onze correspondenten zullen uit het bovenstaande wellicht de conclusie trekken, dat zij nu onde: dankzegging voor de bewezen

diensten aan den dijk worden gezet. Maar niets is minder waar.

Onze correspondenten worden integendeel verzocht nog meer hun krachten te willen geven en onzen dienst op te voeren tot die hoogte, waarop wij hem zoo gaarne wenschen, n.l. erkend te zien als eene officieel onderdeel van de Esperantobeweging in Nederland.

Zij (de correspondenten) kunnen in de eerste plaats er krachtig toe medewerken, dat de algemeene berichten uitsluitend door den persdienst worden gepubliceerd.

Voorts rekenen wij het tot hun taak, dat zij de kleinere bladen blijven bedienen. (buurtbladen, kleine plaatselijke bladen enz.) In verband hiermede verzoeken wij hen beleefd ons spoedig te willen berichten, welke kleinere bladen zij kunnen blijven bewerken. Op-gave van de namen dier bladen is noodig om dubbele zending te voorkomen.

Een tweede, niet minder belangrijke taak is het zenden van uitknipsels aan het secretariaat. Weliswaar zijn wij geabonneerd bij Vaz Dias voor het toezenden van berichten in de Ned. pers, maar wij hebben gegronde reden te vermoeden, dat wij lang niet alles krijgen wat er verschijnt. De correspondenten kunnen hier dus krachtig aanvullend werk verrichten. Wij hopen dan ook, dat in de toekomst nog meer activiteit zal worden betoond. Stuur geregeld in het begin van de maand uw uitknipsels aan ons toe. Bij voorbaat reeds onzen hartelijken dank.

Wij hopen, dat bovenstaande uiteenzetting der zaken door allen met aandacht zal zijn gelezen en begrepen en dat *iedere* Esperantist in Nederland zal medewerken aan het krachtig maken van onzen dienst. In de Internationale Esperantobeweging is men algemeen van oordeel, dat de pers een belangrijk onderdeel vormt in de propaganda voor onze zaak. Ook wij deelen die meening. Doet gij het ook, dan gaat het ongetwijfeld de goede richting uit. Nog is het pleit niet gewonnen. Nog moeten wij het grootste gedeelte van de Ned. pers trachten te overtuigen van het nut en de belangrijkheid van Esperanto. Een krachtige, goed werkende persdienst is een eerste vereischte daartoe.

Dus vrienden, we hebben alkaar nu goed begrepen? *Wij* zenden de berichten aan de bladen, de correspondenten zenden ons zoo-veel mogelijk copy, zij verzorgen de kleinere bladen, zij zenden ons iedere maand de door hen verzamelde uitknipsels en doen al het mogelijke om onzen dienst te versterken.

Zooals men weet, hebben de Kamers van Koophandel in Nederland geen al te best verslag uitgebracht over het gebruik van Esperanto. Wij hebben gemeend iets te moeten doen om hun zienswijze te veranderen en hebben daartoe de medewerking ingeroepen van de Jaarbeurzen die Esperanto gebruiken. Wij hebben n.l. gevraagd, hun prospecti in Esperanto aan de Kamers van Koophandel in Nederland te zenden. Parijs, Lyon, Budapest en Leipzig hebben

hebben reeds daadwerkelijk geholpen, andere schreven ons, dat zij gaarne hun drukwerken zullen zenden. We hebben tevens gevraagd, ons een zeker aantal van hun drukwerkjes in Esperanto te zenden voor distribueering in de Ned. pers. Lyon en Parijs waren te laat. Budapest en Leipzig zijn al reeds verzonden.

We willen ons artikel niet besluiten alvorens nog even het feit te vermelden, dat de redactie van het Maandblad voor Spoor- en Tramwegpersoneel ons bericht heeft gezonden, dat zij gaarne haar kolommen openstelt voor Esperanto-berichten en propaganda-artikelen. Wij zullen voor de berichten zorgen. Propaganda-artikelen zullen wel van andere zijden komen.

Vanzelfsprekend hebben wij de redactie onzen dank betuigd. We willen hopen, dat het goede voorbeeld door andere verenigingsorganen zal worden gevolgd.

Voor heden genoeg.

Forte ni staru!

Voor den Persdienst

E. DE WOLF, Secretaris.

Joh. de Breukstraat 34. Haarlem.

ESPERANTO KURSO POR ESTONTAJ INSTRUISTOJ.

Ĉe la Sint-Ludgerus-seminario por instruistoj en Hilversum, komenciĝis esperanto-kurso, starigita de la fervora agado de frato M. Petro. 40 lernantoj el la dua kaj tria studjaroj memvole partoprenas.

ESPERANTO-EKSPOZICIO.

Dum la unua semajno de Majo okazis esperanto-ekspozicio, en la katolika legejo kaj biblioteko en Hilversum.

La vizitado estis kontentiga, kaj multaj esperantaĵoj estis venditaj. Inter la vizitantoj ni rimarkis i.a. Sro P. Heilker, Sro Dreves Uitterdijk, Fino de Waart del de U.E.A., kaj la loka gazetaro.

Wegens overtollige copie moet het vervolg van „Lingva Babilajo” tot een volgend nummer blijven liggen.
